

Het fin de siècle

einde negentiende eeuw

H5

Blz. 62 t/m 75

Het fin de siècle

Tijd van verwarring en feesten blz.62+63

Fin de siècle

Het einde van een tijdperk.

Verwarring door:

- Oorlogsdreiging door spanningen tussen de mogendheden.
- Opkomst van het socialisme.
- Interesse in de irrationele aspecten van het bestaan.
- Thema van de vrouw als 'femme fatale'

La belle époque

Het prachtige tijdperk voor de rijke bourgeoisie

- Cabaret
- Decoratieve en esthetische kunst
- Decadente feesten
- Luxe uitgaven

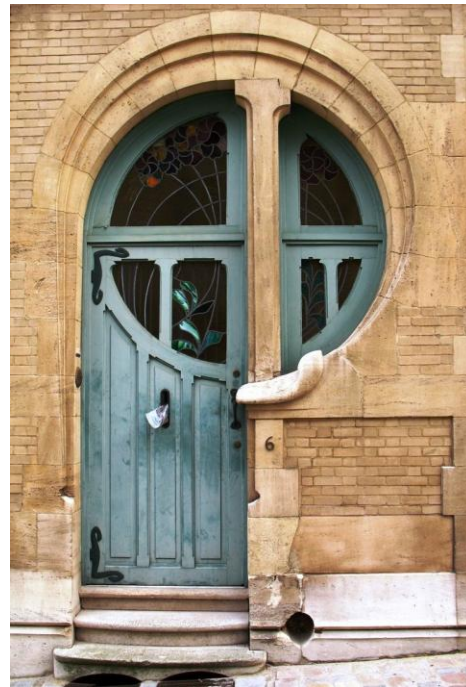
Bouwkunst blz.63+64

Art nouveau of Jugendstil

Decoratieve stijl in de architectuur en toegepaste kunst.

Alleen heel rijke burgers en bedrijven bouwden in deze luxe stijl.

- Dure materialen
- Veel handwerk
- Organische vormen
- Vloeiende lijnen

De organische lineaire vormgeving is een goede gelegenheid om de nieuwe bouwtechnieken met staalconstructies toe te passen.

Gebouwen in Art Nouveau zijn vaak **totaalkunst**.
Interieur, meubilair en stoffering zijn vaak in dezelfde stijl.

- Net zoals bij de Arts&Crafts zijn de ontwerpen ambachtelijk en handwerk.
- Functionaliteit is ondergeschikt aan de vormgeving
- Organische motieven en voorstellingen in vloeiende lijnen.
- Geen waarneembare constructies

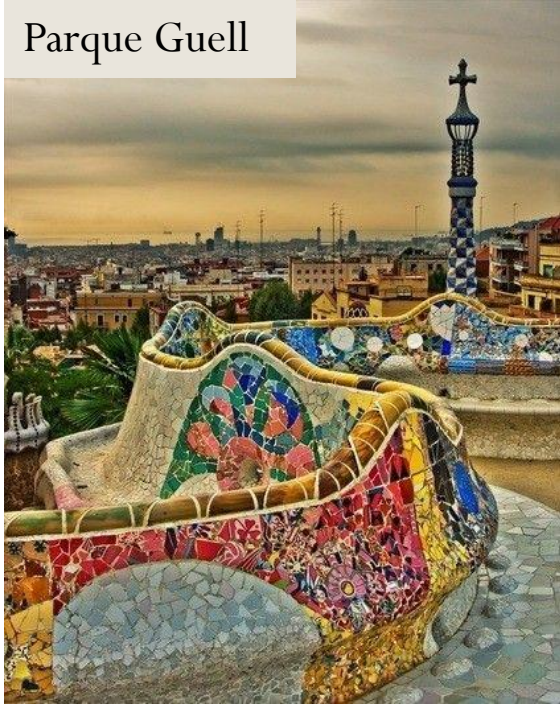

Antoni Gaudi blz.63

Heeft een eigen variant van de Jugendstil waarin hij ook elementen van oude Moorse bouwstijlen toepast. Zijn werk is herkenbaar aan het vele mozaïek van gebroken tegels.

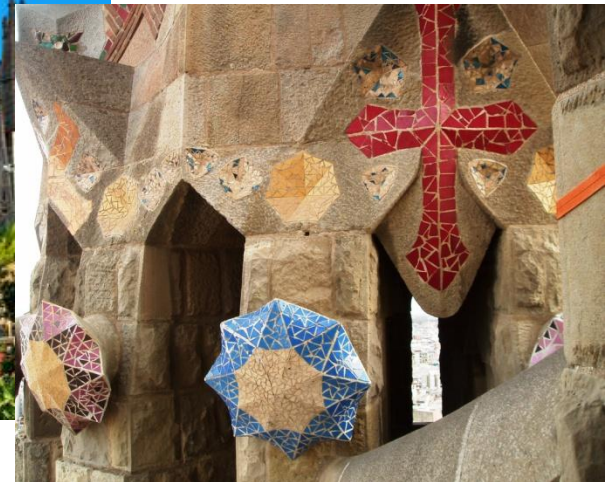
Parque Guell

Barcelona (stad van Gaudi)

Sagrada
Familia

Toegepaste vormgeving blz. 64 t/m 66

Sieraden, meubels, grafiek, servies, kleding.....

Natuurlijke vormen zoals bloemen, vogels ,
insecten, vrouwenfiguren in sierlijke lijnen.

Ambachtelijke met de hand geproduceerde
ontwerpen.

Functionaliteit is ondergeschikt aan de vorm.

René Lalique blz.65

Ontwikkelt zich van juweliersleerling tot glasontwerper.

Combineert dure en goedkope materialen.

Zijn parfumflesjes zijn een van de eerste goed ontworpen industriële producten.

Michael Thonet blz.65

Ontwerpen vanuit het materiaal.

Origineel en hoogst functioneel.

Seriematig uit losse onderdelen.

Industrieel vervaardigd.

Beeldende kunst blz.65 t/m 69

Grafiek: van houtgravure naar lithografie

Schilderkunst :

Symbolisme

Postimpressionisme

Seurat: Pointillisme

Cezanne: voorloper van het kubisme

Van Gogh: Ontwikkeling van realisme tot impressionisme.

Voorloper van het expressionisme

Beeldhouwkunst: Combinatie Symbolisme en Jugendstil

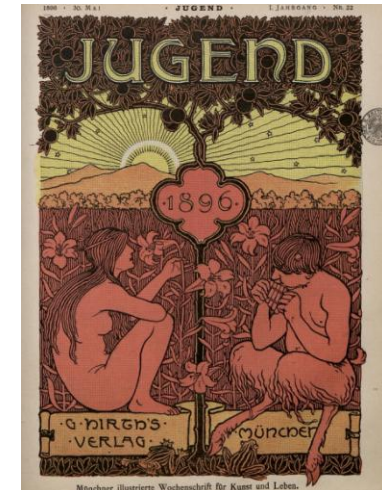
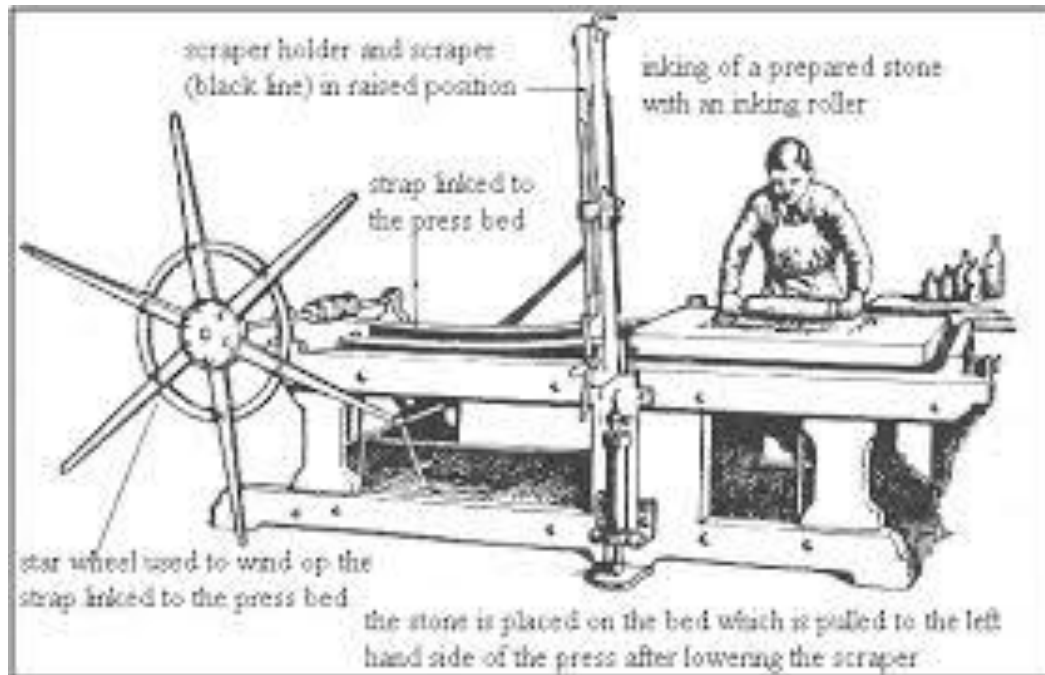
Grafiek blz.65 + 66

Groeiend aantal kranten en tijdschriften.

Lezers willen beelden bij de tekst.

De houtgravure moet plaats maken voor de fotografie en lithografie (steendruk).

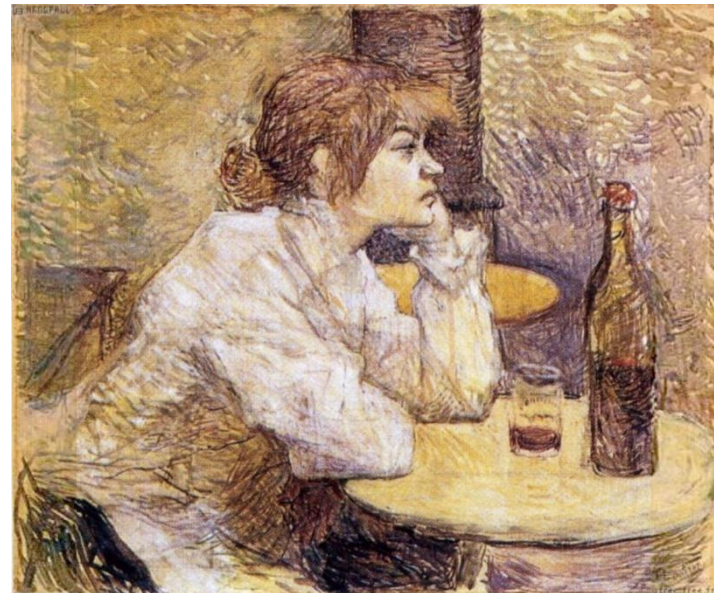
Lithografie maakte grote oplagen, grote afmetingen en meerkleurendruk mogelijk.

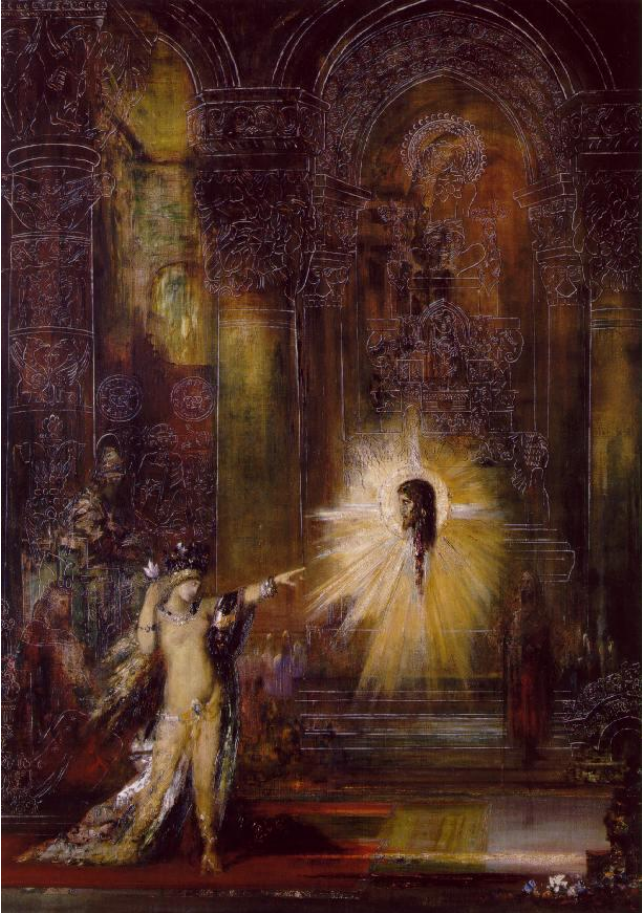
Het Duitse blad **Jugend** plaatste voor het eerst illustraties in deze stijl. Vandaar de benaming 'Jugendstil'.

Henri de Toulouse-Lautrec Blz.66

- Maakt posters en affiches met de nieuwe techniek van de lithografie.
- Door zijn inspiratie op Japanse prenten is hij een voorloper van de art nouveau.
- Geeft de vrolijke en grauwe kanten van het Parijse nachtleven weer.

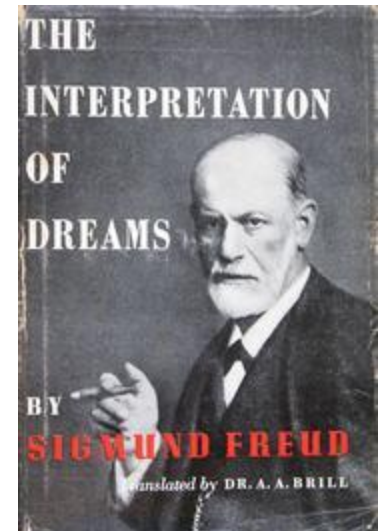
Symbolisme blz.66

1826-1898 *Gustave Moreau*
1875 'de Verschijning'

- Kunst is voor de symbolisten een emotionele ervaring.
- De betekenis achter de voorstelling is belangrijker dan de voorstelling zelf.
- Inspiratie door literaire thema's, dromen en mythologie
- Vaak zwaarmoedig:
 - Pessimisme over de westerse beschaving.
 - De vrouw als 'femme fatale'.
 - Fascinatie voor lijden en dood.

Sigmund Freud schrijft zijn boek
'Traumdeutung'
over de symboliek van dromen.

Paul Gauguin Blz.68

Gebruikt de kleuren die voor hem het juiste gevoel oproepen.
Heeft genoeg van de westerse decadentie en verhuist naar Tahiti.

Paul Gauguin 1848-1903

1897 *'Waar komen we vandaan? Wat zijn we? Waar gaan we heen?'*

Aubrey Beardsly blz.64

Beïnvloed door de Arts-and-Craft beweging.

Tevens beïnvloed door Japanse prenten.

Vaak erotisch getint.

De eerste illustrator die de 'zweepslaglijn' toepast

De vrouw als 'femme fatale' in zijn weergave van Salomé.

Beeldhouwkunst blz.69

'De Natuur'

Verwantschap met Jugendstil
Sierlijk en decoratief.
Vaak combinatie van verschillende materialen.

De danseres Loie Fuller

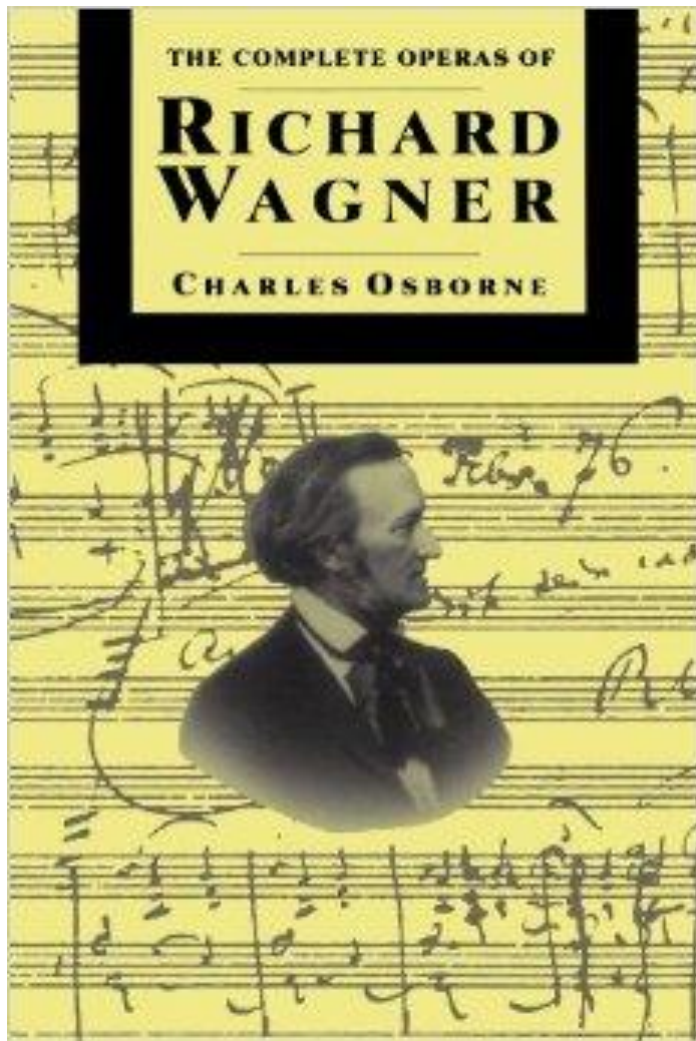
Muziek blz. 70 t/m 72

Oneindige melodieën:

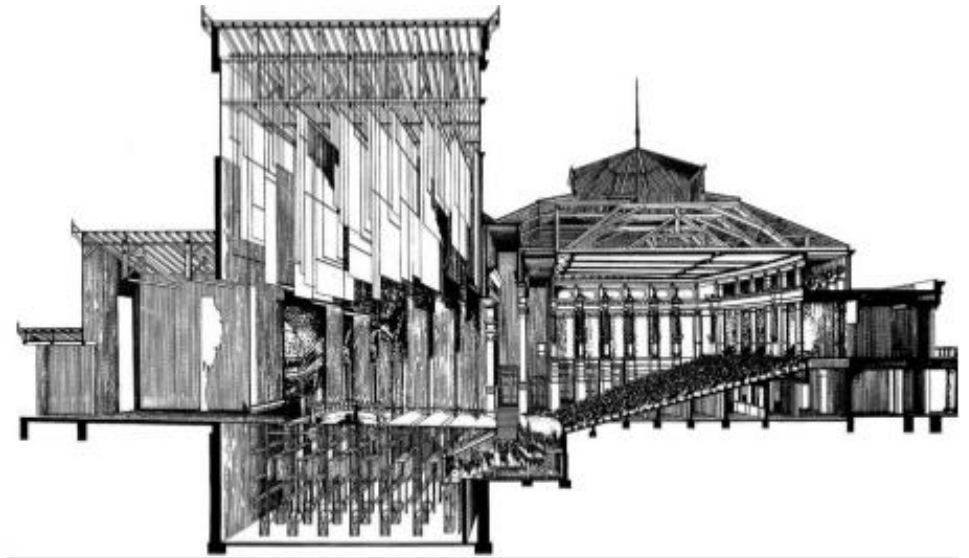
- Tekst en muziek vallen samen in instrumentale en vocale melodieën
- Muziek wordt steeds meer een instrumentale uitdrukking van persoonlijke gevoelens.

Richard Wagner blz. 70+71

- Zwevende tonaliteit. (Hij houdt zich niet aan één grondtoon.)
- Melodie verklankt de tekst van de liederen.
- Zorgt voor vernieuwingen in de schouwburg zoals de orkestbak en elektrisch licht dat uitgaat als de voorstelling begint.

Gesamtkunstwerk

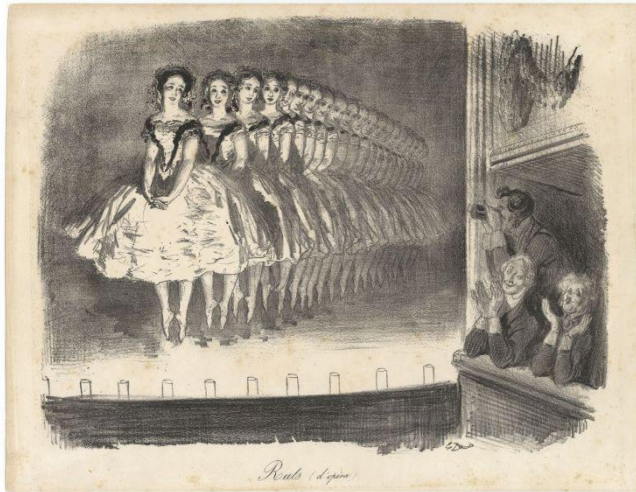
Het totale samengaan van de verschillende kunstvormen:

Muziek, literatuur, architectuur, beeldende kunst (decors, kostuums),
toneel en dans in één groot allesomvattend theaterstuk.

Geen van de kunstvormen is daarbij ondergeschikt aan de andere.

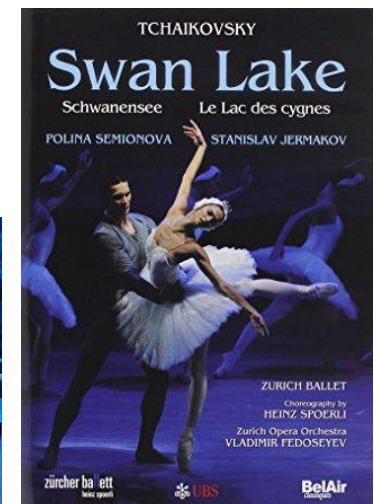

Podiumkunsten blz 72 t/m 75

In de tweede helft van de 19de eeuw raakt het ballet in Europa in verval. Het wordt gemakkelijk amusement voor de massa. Het mannelijk publiek is vooral geïnteresseerd in de schaars geklede meisjes.

In Rusland bloeit het ballet juist op. Als dit naar Europa komt o.l.v. Diaghilev in het begin van de 20ste eeuw ontstaat het beroemde Frans- Russisch ballet.

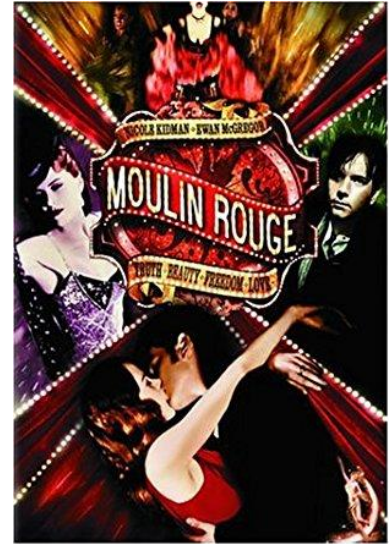

Amusement blz 72 t/m 75

Revue/Variété (Europees vaudeville)

Theatermusement zonder diepgang

Parijs kent enkele grote revue-theaters
Zoals de Moulin Rouge en de Folies Bergère.
Hier wordt de beroemde can-can gedanst.

Als publieksdans wordt de wals populair.
Een dans in driekwartsmaat waarbij mannen en
vrouwen elkaar in het openbaar fysiek aanraken.